

og sammenholder det med de allerede mange Tillæg, som er fremkommet til Retsplejeloven af 1916, er jeg meget tilfreds med den højtærede Ministers Udtalelse om, at der er en Mulighed for, at vi i en forhaabentlig ikke alt for fjern Fremtid kan faa optrykt Retsplejeloven i den ændrede Skikkelse, som den har faaet gennem disse — jeg tror allerede 12 — Tillægslove, hvoraf dog adskillige er af ret stor Betydning. Der er et gammelt og heller ikke i dette høje Ting ukendt Ord, der siger, at „Lov er Lov, og Lov skal holdes“. For Menigmand er det imidlertid, naar han skal kunne holde Lovene, af allerstørste Betydning at kende Lovene, og det kan bedst ske, naar de foreligger i en nogenlunde overskuelig Form. Det er rigtigt, hvad allerede i 1916 Venstres daværende Ordfører i Folketinget, afdøde Folketingsmand Emil Petersen, udtalte, nemlig at det gælder om at faa Interessen i den almindelige Befolkning vakt, saaledes at Befolkningen ikke betragter Rettens Pleje som sig uvedkommende; først da skabes der den rette Vekselvirkning mellem Retten og Folket, naar Befolkningen har en levende Forstaaelse af Retsplejens Betydning.

Den højtærede Ministers Lovforslag er saa grundigt behandlet i Folketinget — jeg tror, det har været drøftet i over 30 Udvalgsmøder foruden i selve Tinget —, at jeg ikke finder det fornødent at komme dybere ind paa den Del af Lovforslaget, som nu foreligger her. Jeg vil dog gerne gøre nogle Bemærkninger i Tilslutning til det, den højtærede Justitsminister udtalte om det første af Hovedpunkterne, nemlig Spørgsmaalet om Ophævelse af Søndre Landsret.

Det er klart, at der med Hensyn til dette Spørgsmaal har maattet melde sig forskellige Betragtninger, baade af national, lokal og rent folkelig Natur, men det er min sikre Overbevisning, støttet paa mange Samtaler og paa mit Kendskab gennem Pressen til Tankegangen nede i Sønderjylland, at der indenfor den sønderjydske Befolkning er en klar Forstaaelse af Betydningen af ikke at bevare et for stort Embedsapparat noget Sted. Jeg vil ogsaa gerne henlede Opmærksomheden paa, at Søndre Landsret jo oprindeligt blev oprettet som en midlertidig Foranstaltning. Hovedbegrundelsen for dens Ophævelse er af rent økonomisk Art eller i hvert Fald af overvejende økonomisk Art. Der kan efter den foreliggende Opgørelse spares ca. 100 000 Kr. aarlig. Denne økonomiske Begrundelse forstaar man maaske allerbedst i Sønderjylland, hvor saa store Dele af Befolkningen føler den økonomiske Krise meget stærkt.

De har ikke alene en økonomisk Krise som vi, men de lider ogsaa under Efterveerne af et Samhørighedsforhold med en anden Stat, hvis Pengesystem brød sammen. Man begrundede i sin Tid bl. a. Søndre Landsrets Oprettelse med Nødvendigheden af at faa en Ret, der havde mere indgaaende Kendskab til tysk Ret, end de andre Retter i Almindelighed kunde forudsættes at have. Af de Oplysninger, der er indhentet af Folketingsudvalget, ses det imidlertid, at Antallet af Sager, hvor dette Forhold spiller ind, er sunket meget stærkt: fra 153 i 1921 til 89 i 1922 og helt ned til 24 i 1925. Ved eventuelt at knytte Dommere fra Søndre Landsret til Vestre Landsret, maatte man — Nedgangen ved de nye Kompetencebestemmelser ogsaa taget i Betragtning — uden Vanskelighed kunne komme over dette Spørgsmaal. Hvad der er blevet gjort gældende af Modstanderne med Hensyn til Afstandsforholdene, vil, som Befordringsmidlerne har udviklet sig i vore Dage, neppe heller kunne faa nogen afgørende Betydning, navnlig ikke under Hensyn til den Udvidelse af Umiddelbarhedsprincippet, som finder Sted. Jeg kunde have Lyst til i denne Forbindelse lige at gøre den Bemærkning, at vi ved igen at fastslaa Regelen om de to Melleminstanser i Virkeligheden følger en gammel historisk Linie, idet Oprindelsen til vore Landsretter er de gamle saakaldte Landsting, henholdsvis for Jylland i Viborg og for Øerne i Ringsted; ogsaa af den Grund har det sin Interesse, at vi vender tilbage til en lignende Ordning. Men naturligvis er Grundbetragtningen og det væsentlige dette, at vi ved at faa det hele samlet under to Omraader faar mere Ligelighed i Størrelsen af Landsretsomraaderne. Den nuværende Ordning er saaledes, at der er et Landsretsomraade med ca. 1 $\frac{3}{4}$ Mill. Indbyggere, et andet med ca. 1 $\frac{1}{4}$ Mill. Indbyggere og et tredie, altsaa Søndre Landsret, med kun 170 000 Indbyggere. Jeg vil derfor meget anbefale denne Ordning, som jeg tror vil være den mest tjenlige i det lange Løb. Den højtærede Justitsminister har tillige fremhævet, hvad der ogsaa opnaas gennem dette Forslag, at Umiddelbarhedsprincippets Gennemførelse udvides, saaledes at man kan træffe Afgørelserne eller i hvert Tilfælde tilvejebringe Grundlaget for Afgørelserne ude i Landet. Ogsaa dette tillægger jeg en overordentlig stor Betydning.

Jeg maa maaske i denne Forbindelse — ganske vist som en lille Afstikker fra Hovedemnet, men det er alligevel et Spørgsmaal, som ligger nær op til det Spørgsmaal, vi her drøfter — nævne, at der i den sidste